

[Gert Petersen]

beflyvningen, og det drejer sig om et forbud, vi havde ønsket, mod at annoncere efter arbejdskraft til Sydafrika i danske dagblade. Det har måttet udgå, og vi beklager naturligvis, at disse udmærkede ideer ikke kom med. Men vi synes alligevel, det var vigtigere, at de andre ting er kommet med. Her lægger jeg megen vægt på ophævelse af eksportkreditordningerne og på opfordringen til Elsam om at standse kulkøb i Sydafrika. Vi glæder os over og lægger megen vægt på, at disse ting er kommet med. Jeg vil derfor godt sige tak til de partier, som kunne støtte hovedprincipperne i det forslag, som vi lagde frem, og som nu, vil jeg sige, på de væsentlige punkter gennemføres. Jeg er glad for, at man har kunnet samle et flertal herfor i folketinget.

Dermed er sagen naturligvis ikke sluttet. Det er den ikke for vores vedkommende, og jeg tror heller ikke for andre partiers vedkommende. Her er kun tale om en begyndelse. Her er tale om nogle ret så beskedne skridt rettet mod det racistiske regime; men uanset hvor meget det måtte koste eller ikke koste dansk erhvervsliv, så er det, og det er det væsentlige, en klar opmuntring til det store undertrykte flertal i Sydafrika.

I øvrigt vil forslaget gennemførelse utvivlsomt komme til at koste noget. Hertil må man sige, at når vi skal købe vore kul noget dyrere andetsteds end i Sydafrika, ja, så er det den pris, som vi må betale for at bekæmpe det racediskriminerende apartheidstyre; en sådan kamp kan ikke føres gratis.

Jeg vil godt til slut kommentere kristeligt folkepartis ændringsforslag og betænkningens bidraget fra de fleste af de borgerlige partier.

Hvad kristeligt folkepartis ændringsforslag angår, vil vi stemme imod dem. Det første spørgsmål, om der skal stå »isolering« eller »afvikling«, er ikke noget stort spørgsmål, det skal jeg villigt erkende. Vi mener, at ordet »isolering« er mere præcist; »afvikling« er for prætentivt. Jeg vil ikke påstå, at dette er et forslag, der påbegynder en afvikling af apartheidstyret, det ville være alt for stærkt at hævde det, men det er et forslag, som bidrager til en begyndende isolering af Sydafrika.

Hvad det andet ændringsforslag fra kristeligt folkeparti angår, så vil jeg godt anerkende den intention, som ligger bagved, idet kristeligt folkeparti i og for sig skiller sig ud fra

en række andre borgerlige partier ved at vise en klar vilje til ikke kun i ord at bidrage til, at apartheidstyret i Sydafrika forsvinder. Men jeg mener, at udformningen af forslaget er alt for patriarkalsk; der er alt for mange løftede pegefingre, og det er ærlig talt ikke det, en stor undertrykt befolkning på mange millioner mennesker har krav på. De har krav på en aktiv støtte mod deres undertrykkere og ikke så mange løftede pegefingre.

Hvad endelig betækningsbidraget fra fremskridtspartiet med flere partier angår, forstod jeg, at der kom en opfordring til, at udenrigsministeren kommenterede det. Det vil jeg også meget gerne, uopfordret. Jeg har selv været med til at gennemføre det princip, at Danmark opretholder diplomatisk forbindelse med alle lande, som har et fast afgrænset territorium og en regering med den autoritet, som man nu engang forventer at en regering har. Når vi gennemførte det princip, så gav vi da ikke dermed afkald på at forholde os til disse lande i øvrigt, det være sig igennem kritiske ord og bemærkninger eller igennem økonomiske foranstaltninger, hvis man finder det rigtigt. Ellers må man vende tilbage til princippet om, at man kun har diplomatisk forbindelse med nogle lande, og de lande, som man ikke kan lide, har man ikke diplomatisk forbindelse med. Det anser jeg for at være et usandsynlig dårligt princip. Vil man have diplomatisk forbindelse med samtlige lande, så ligger der også deri, at man ikke har afskåret sig fra andre skridt over for disse lande. Der er ikke tale om nogen form for modsætning her.

Jeg vil til slut gentage, at jeg er glad for den modtagelse, forslaget fik hos et flertal. Jeg har som sagt hele tiden været overbevist om, at der er bred opbakning bag en kamp mod apartheidstyret i Sydafrika. Det undrer mig egentlig, at den ikke er blevet bredere her i folketinget, men jeg er glad for, at vi er kommet igennem, så langt som det kunne lade sig gøre i denne omgang. Næste omgang kommer vi endnu bredere igennem.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Det har været en meget rolig debat, og jeg skal forsøge at holde debatten i den samme rolige, saglige stil, som emnet også indbyder til.